

**Govor poslanika u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH
Mirsada Isakovića na Međunarodnom simpozijumu o kulturalnoj diplomatiji u
arapskom svijetu o temi: "Bosna i Hercegovina: Most između arapskih i
evropskih muslimana. Turizam, sociološko kulturološki faktor povezivanja
istoka i zapada"**

Berlin, 28. juli 2016.

Poštovane dame i gospodo,

Na početku svog obraćanja, dozvolite mi da izrazim zadovoljstvo što sam pozvan učestvovati na skupu o kulturalnoj diplomaciji u arapskom svijetu, o političkoj, ekonomskoj i kulturalnoj dimenziji, što nas, obzirom na trenutne izazove i tranziciju, već duže vrijeme čini mnogo povezanim i upućenim jedne na druge. Zahvaljujem se organizatorima za odabir tema, učesnika koji su ujedno i predstavnici vlasti, nevladinih organizacija, akademske zajednice iz mnogih zemalja koji će, siguran sam kompetentno i vjerodostojno govoriti o značajnim poveznicama u društvu, o kulturi, diplomaciji ali i svim drugim elementima na kojima počivaju sistemi, vlast, život uopšte.

Prije svega želim da vam se predstavim. Ja sam Mirsad Isaković, poslanik sam u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, gdje obnašam funkciju predsjedavajućeg Komisije za ravnopravnost spolova, član sam Komisije za finansije i budžet, a odnedavno sam i član Stalne delegacije PSBiH u Parlamentarnoj skupštini Mediterana.

Dolazim iz zemlje koja predstavlja istinski most između arapskog svijeta i evropskih zemalja. Mi smo civilizacijski, geografski dio Evrope, Balkana, i evropskog kulturnog naslijeđa, ali istovremeno, veliki dio BiH stanovništva su sljedbenici islamske religije što nas povezuje sa kolijevkom islama i najvećim muslimanskim svetištima Mekom i Medinom.

O velikoj arapskoj civilizaciji, o Arapima koji su u toku jednog vijeka nakon pojave postali gospodari carstva koje se prostiralo od obala Atlanskog okeana do granica Kine, carstva većeg nego što je bilo rimsko na vrhuncu moći, pisali su mnogi historičari, pripovjedači, pisci. Ne možemo a ne spomenuti izuzetno značajnu činjenicu da su u periodu svoje ekspanzije asimilirali u svoju vjeru, jezik i svoju državu, više tuđinaca nego ijedna poznata civilizacija prije i poslije njih, ne izuzimajući helensku, anglosaksonsku ili rusku.

S divljenjem govorimo o tome da su Arapi podigli carstvo ali i izgradili kulturu. Baštinici stare civilizacije koja je cvjetala na obalama Tigrisa i Eufrata u zemlji Nila i na istočnoj obali Mediterana, na isti su način uticali i asimilirali glavne crte grčko-rimske kulture i kasnije vršili posredničku ulogu prenoseći mnoge od ovih intelektualnih uticaja u srednjevjekovnu Evropu, čiji je konačni rezultat bio buđenje zapadnog svijeta i njegovo stupanje na put nove renesanse.

Davno su i istorija i historičari potvrdili da nijedan narod u srednjem vijeku nije toliko doprinio ljudskom civilizacijskom napretku kao što su to Arabljeni i narodi koji govore arapskim jezikom. Ne treba zaboraviti da je arapski jezik bio jezik nauke i kulture i jezik napredne misli cijelog civiliziranog svijeta, da je u periodu između 9. i 12. vijeka na arapskom jeziku napisano više nego i na jednom jeziku iz područja filozofije, medicine, istorije religije, astronomije i geografije.

Podsjetimo se koliki je bio uticaj vladavine određenih dinastija na razvoj svih segmenata cjelokupnog tadašnjeg društvenog establišmenta, razvoj gradova (Bagdad, Damask, Kairo), velikih učenjaka koji su svojim radom, otkrićima ostavili upečatljiv trag u nauci i kulturi. Ne zaboravimo da „Priče iz Hiljadu i jedne noći“, djelo koje je nastalo simbiozom tri kulture, perzijske, hinduske i arapske, u određenom smislu predstavlja kulturološki fenomen. Politička moć je bila osnovom i za ekonomski procvat, Arapi su trgovali, povezivali istok i zapad i u to vrijeme, pronijeli i učinili značajnim i poznatim mnoge proizvode na zapadu. Ekonomija je, s procvatom političke moći, dobila na značaju i postala važan faktor društva.

Dame i gospodo,

Bosna i Hercegovina već tradicionalno ima dobre odnose i veze sa arapskim svijetom. To je, između ostalog posljedica realizacije velikih projekata koje su bih

kompanije realizirale u vrijeme kad je Bliski istok radio mnogo na izgradnji infrastrukture, u periodu najvećeg naftnog buma i procvata, razvijala se i vojna i civilna industrija, a politika je bila ta koja je obezbjeđivala i involviranje kompanija iz naše regije.

Bosna i Hercegovina je država u kojoj su vijekovima živjeli predstavnici tri najveće monoteističke religije, sljedbenici islama, hrišćanstva i judeizma. Islam je na ove naše prostore došao s otomanskom vladavinom, a judeizam progonom jevreja iz Španije (Sefardi), i dolaskom Aškenaza sa sjevera.

Uglavnom su svi naši narodi prakticirali i poštovali umjereni diskurs vjere, mogli bi reći evropski, koji nije davao prostora za eliminaciju drugih i drugačijih, već naprotiv, njegovao se suživot, zajedništvo, poštovanje i uvažavanje različitosti. Sve do početka raspada bivše zajedničke države, do pojave određenih anomalija koje niti su bile svojstvene a ni uobičajene narodima prostora na kojima živimo. Početkom devedestih godina prošlog vijeka nad Bosnom i Hercegovinom izvršena je agresija. Zemlja je pretrpila velike štete i u obnovi zemlje trebalo je krenuti od početka.

BiH diplomacija je učinila veliki angažman u cilju animiranja investitora iz arapskih zemalja, a posebnu ulogu imali su česti i kontakti na bilateralnoj razini predstavnika bih vlasti s najvišim dužnosnicima prijateljskih zemalja Arapskog zaliva, Kraljevine Saudijske Arabije, ali i drugih u Regionu Bliskog istoka.

Intenzivirane su aktivnosti na organizaciji turističkih posjeta građana Kuvajta, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Jordana, Katara, Saudijske Arabije, ali i iz drugi arapskih zemalja.

Njihova interesovanja su uglavnom usmjerena na posjete Sarajevu, Mostaru, Međugorju, ali i zimskim planinama, banjskim lječilištima. S toga s pravom možemo konstatovati da je u procvatu, kako turizam u opštem smislu, tako sve više i medicinski, religijski, sportski. Bosankohercegovačke planine, koje su svoj procvat doživjele tokom Zimskih olimpijskih igara 1984. godine, sada pohode turisti u namjeri da osjete istinsku ljepotu i uživaju u prirodi kakva se rijetko može vidjeti i u široj okolini.

U posljednje vrijeme, sve su više prisutne i aktivnosti na organizaciji sajamskog turizma, foruma i privrednih okupljanja koja daju poseban značaj i nove mogućnosti i perspektive posjetama građana iz arapskog svijeta.

Izuzetno važna činjenica u razvoju turizma je i uspostavljanje avio-linija na relaciji Dubai-Sarajevo, Šarža-Sarajevo, gotovo svaki dan u sedmici, dok neki saobraćaju i dva puta dnevno, a od septembra mjeseca i redovne linije iz Dohe i Kuvajta za Sarajevo. Ovome treba pridodati dva puta dnevno slijetanje aviona iz Istanbula koje koriste putnici i turisti iz Saudijske Arabije, Jordana i drugih zemalja Bliskog istoka.

Dolaskom arapskih turista u Sarajevo, koji važi i kao Evropski Jerusalem, otvorena je i nova stranica u razvoju odnosa između Bosne i Hercegovine i država Arapskog poluotoka. U ratom opustošenoj zemlji, s oko milion i pol raseljenih građana širom zemaljske kugle, od SAD-a, Zapadne Evrope, Australije i Novog Zelanda, ostala su napuštena nepregledna zelena prostranstva, pašnjaci, šume, kuće u kojima više ne stanuju prijeratni vlasnici. Naši arapski gosti su iskoristili određene pogodnosti i postali vlasnici nekretnina, istina prema važećim zakonskim propisima države BiH. Grade se i turistički kompleksi u prelijepom okruženju planina i zelenih oaza, što je na određeni način dalo i poseban ekonomski poticaj razvoju opština i regija.

Glavni grad Bosne i Hercegovine postaje sve više kozmopolitskim centrom i gradom u kojem su svoje mjesto pod suncem i svoj komoditet pronašli mnogi građani drugih prijateljskih zemalja, gdje mogu uživati blagodeti evropskog i arapskog istovremeno, gdje mogu biti komotni i osjećati se slobodno u svakom smislu te riječi. Očigledno je da ljudi idu tamo gdje ih dočekuju otvorena srca, slobodnog uma i čista nijeta.

Bosanci i Hercegovci su od davnina imali tu crtu, bili prepoznatljiviji po svojoj srdačnosti i gostoprimstvu. Sjetimo se 1492. godine i progona Jevreja iz Španije i dobrodošlice koju su imali na ovim prostorima. Njihovim dolaskom obogaćen je suživot, zajedništvo, poštovanje i uvažavanje različitosti.

Poštovani učesnici ovog simpozijuma, drage kolege,

Mi koji dolazimo iz Bosne i Hercegovine želimo biti afirmativni i unijeti malo više optimizma, pozitivizma i nade da će ove, izuzetno destruktivne tendencije, koje su bile i još su uvijek su aktuelne u arapskom svijetu biti prevaziđene i poručiti da uvijek postoji svjetlo na kraju tunela, da postoje snage koje mogu i moraju biti motor za

prevazilaženje situacije koja za mnoge izgleda nerješiva. Uvjeravam vas da smo i mi pune četiri godine bili izloženi svim torturama, ali isti tako da se rješnje mora tražiti u razgovorima, pregovorima i kroz demokratske institucije.

Dame i gospodo,

Živimo u vrijeme prebrze komunikacije, kada je svijet postao „globalno selo“, prinuđeni da prihvatimo jedni druge, da poštujemo vrijednosti i osobenosti jedni drugih, ali i da iznalazimo zajedničke vrijednosti. Kultura je najbolji ambijent gdje se mogu ostvariti zajednički interesi i vrijednosti, u kojoj se lako mogu relizirati partnerstvo i zajedništvo. Bosna i Hercegovina je jedinstven primjer multikulturnog i multiduhovnog ambijenta. Bosanska paradigma, koja je kroz pet vijekova dokazala svoje pozitivne vrijednosti, može danas biti „praktičan primjer takve diplomacije.

Dozvolite mi da vam se još jedanput zahvalim na mogućnosti da govorim pred ovim eminentnim skupom. Želim uspjeh u radu i podršci svim pozitivnim procesima koji objedinjuju narode i daju mogućnosti da se svi na svoj način iskažu i dokažu.

Hvala lijepa."